

Про затвердження Положення про порядок розробки керівництва з льотної експлуатації повітряного судна державної авіації України

Відповідно до статті 7 Повітряного кодексу України та з метою нормативно-правового регулювання питань розробки та удосконалення керівництв з льотної експлуатації повітряних суден державної авіації України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про порядок розробки керівництва з льотної експлуатації повітряного судна у державній авіації України.

2. Генеральному штабу Збройних Сил України забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр оборони України

Андрій ЗАГОРОДНЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства оборони України
№ ____

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок розробки керівництва з льотної експлуатації
повітряного судна державної авіації України

I. Загальні положення

1. Це положення застосовується для розробки керівництва з льотної експлуатації повітряних суден військового і подвійного призначення (далі – ПС):

- а) виробництва України у повному обсязі;
- б) виробництва колишнього Союзу Радянських Соціалістичних Республік (далі – СРСР) – у частині внесення змін та доповнень;
- в) закордонного виробництва – у частині внесення змін та доповнень (лише у випадку відсутності/припинення авторського нагляду на стадіях виробництва, експлуатації та ремонту) (далі – закордонного виробництва).

2. Для кожного типу ПС, які передбачаються для експлуатації у державній авіації України, розробляється і видається керівництво з льотної експлуатації (далі – КЛЕ) для двох основних стадій життєвого циклу ПС:

КЛЕ для стадії розробки ПС – на етапах льотно-конструкторських випробувань (далі – ЛКВ) і державних випробувань (далі – ДВ) – КЛЕ-В;

КЛЕ для стадії експлуатації ПС – КЛЕ-Е.

КЛЕ – основний технічний документ, який визначає та регламентує правила льотної експлуатації ПС, у т.ч. техніку і особливості пілотування, навігації та бойового застосування, і є складовою частиною експлуатаційної документації ПС даного типу.

КЛЕ-В діє також для початкових етапів на стадіях:

освоєння виробництва ПС на стадії виробництва (проведення контрольних (кваліфікаційних) випробувань першого серійного зразка);

освоєння експлуатації ПС на стадії експлуатації (проведення експлуатаційних випробувань, які передують штатній експлуатації);

освоєння ремонту ПС на стадії ремонту (проведення контрольних (кваліфікаційних) випробувань першого серійного зразка).

КЛЕ-Е діє також для завершальних етапів на стадіях:

виробництва ПС (проведення пред'явницьких та приймально-здавальних випробувань серійного зразка);

ремонту ПС (проведення льотних випробувань та ознайомлювального польоту серійного зразка після ремонту на АРП).

3. Для ПС військового та подвійного призначення розробляється і видається інструкція з розрахунку дальності та тривалості польоту (далі – ІД). ІД розробляється у випадку, якщо зазначена Інструкція не входить до КЛЕ ПС окремим розділом.

4. Порядок робіт зі створення КЛЕ ПС у державній авіації України відповідає документам, які регламентують загальний порядок створення авіаційної техніки в Україні (у т.ч. виробництва колишнього СРСР).

5. Зміст, побудова, викладення і оформлення КЛЕ ПС Українського виробництва (у т.ч. виробництва колишнього СРСР) визначаються діючими державними стандартами.

Зміст, побудова, викладення і оформлення КЛЕ ПС військового та

подвійного призначення закордонного виробництва визначаються національними та міжнародними керівними документами.

6. Головними організаціями, що відповідають за зміст, організацію і терміни розробки, погодження, оформлення, затвердження та інші процедури, які пов'язані зі створенням КЛЕ ПС, внесення змін та доповнень до них, є:

підприємства, що мають схвалення як організація розробника (виробника) (далі – розробник (виробник));

Державний науково-дослідний інститут випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки (далі – Інститут).

7. З моменту введення КЛЕ-Е ПС в дію на Інститут покладаються обов'язки утримувача контрольного (еталонного) екземпляра, який відповідає за підтримання точної відповідності його затверженому примірнику, з урахуванням внесених в КЛЕ-Е встановленим порядком змін та доповнень, впродовж усього періоду штатної експлуатації, серійного виробництва і ремонту ПС.

Оригінал-макет КЛЕ-Е зберігається в установі (підприємстві, організації) – видавника КЛЕ-Е.

8. Відповідальним виконавцем робіт зі створення КЛЕ, змін та доповнень до них, на стадіях (етапах) життєвого циклу ПС є:

- КЛЕ-В – розробник (виробник);
- КЛЕ-Е – Інститут.

Основні функції відповідальних виконавців та виконавців КЛЕ ПС наведені в розділах II, III, IV, V цього Положення.

9. Обов'язки установи (підприємства, організації) – видавника КЛЕ-Е, внесення змін та доповнень до нього для ПС Українського виробництва (у т.ч. виробництва колишнього СРСР), а також для ПС закордонного виробництва покладаються на підприємства вітчизняного оборонно-промислового комплексу,

які освоїли ремонт та модернізацію ПС цього типу.

II. Порядок розробки, погодження і видання керівництв з льотної експлуатації

1. На період ЛКВ дослідного зразка ПС КЛЕ-В розробляється розробником (виробником) ПС, погоджується представником замовника на підприємстві (установі) розробника (виробника) ПС та Інститутом, затверджується і видається розробником (виробником) ПС.

2. При передачі дослідного зразка ПС на ДВ КЛЕ-В уточнюється розробником (виробником) ПС за результатами проведення ЛКВ, погоджується представником замовника на підприємстві (установі) розробника (виробника) ПС та Інститутом, перевидається розробником (виробником) ПС в уточненій редакції.

3. Після завершення ДВ Інститут в місячний термін розробляє пропозиції щодо коригування КЛЕ-В (на етапи освоєння виробництва, експлуатації та ремонту ПС), з урахуванням усунення недоліків за актом ДВ, і висилає їх на розгляд розробнику (виробнику) ПС, орган управління авіацією Збройних Сил України (далі – ЗС України) та центральних органів виконавчої влади (далі – ЦОВВ). Розробник (виробник) ПС на підставі пропозицій в місячний термін відпрацьовує КЛЕ-В в скоригованій редакції.

Орган управління авіації ЗС України – орган управління Повітряних Сил, Сухопутних військ, Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які в межах компетенції виконують функції управління суб'єктами авіаційної діяльності (штаби, командування, управління).

Орган управління авіації ЦОВВ – орган управління Міністерства внутрішніх справ України, Державної служби з надзвичайних ситуацій України,

Державної прикордонної служби України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, які в межах компетенції виконують функції управління суб'єктами авіаційної діяльності.

Суб'єкти авіаційної діяльності державної авіації України – юридичні особи, які в межах компетенції здійснюють діяльність у галузі державної авіації.

4. Скориговане КЛЕ-В розсилається на погодження в Інститут, органи управління авіацією ЗС України та ЦОВВ. Погодження КЛЕ-В здійснюється протягом одного місяця. Затверджене розробником (виробником) ПС КЛЕ-В надається для введення в дію до органу управління авіацією ЗС України та ЦОВВ. КЛЕ-В вводиться в дію органом управління авіацією ЗС України та ЦОВВ в місячний термін. Після введення в дію КЛЕ-В (на етапи освоєння виробництва, експлуатації та ремонту ПС) розробник (виробник) ПС забезпечує його видання і розсилку. Розрахунок розсилки КЛЕ-В визначає орган управління авіацією ЗС України та ЦОВВ. Контроль за розсилкою покладається на представника замовника на підприємстві розробника (виробника) ПС.

5. У випадку, якщо експлуатація ПС передбачається лише в авіації одного виду ЗС України або ЦОВВ, розгляд, погодження і введення в дію КЛЕ-В (на етапи освоєння виробництва, експлуатації та ремонту ПС) здійснюється органом управління авіацією лише цього виду ЗС України або ЦОВВ.

У випадку, якщо експлуатація ПС передбачається в авіації декількох видів ЗС України або ЦОВВ, розгляд, погодження і введення в дію КЛЕ-В (на етапи освоєння виробництва, експлуатації та ремонту ПС) здійснюється органами управління авіацією всіх цих видів ЗС України або ЦОВВ.

6. У разі передачі ПС в авіаційні військові частини ЗС України та авіаційні підрозділи ЦОВВ до завершення ДВ розробник (виробник) ПС уточнює КЛЕ-В за результатами виконаного обсягу ДВ. Погодження і введення в дію КЛЕ-В здійснюється у порядку, вказаному в пунктах 3, 4, 5 розділу II.

7. Переопрацювання КЛЕ-В (на етапи освоєння виробництва, експлуатації та ремонту ПС) в редакцію КЛЕ-Е здійснює Інститут в тримісячний термін після завершення відповідних випробувань ПС, а саме:

контрольних (кваліфікаційних) випробувань першого серійного зразка на етапі освоєння виробництва, з урахуванням усунення недоліків і реалізації рекомендацій за актом контрольних (кваліфікаційних) випробувань;

експлуатаційних випробувань, які передують штатній експлуатації ПС, на етапі освоєння експлуатації, з урахуванням усунення недоліків і реалізації рекомендацій за актом експлуатаційних випробувань ПС;

контрольних (кваліфікаційних) випробувань першого серійного зразка на етапі освоєння ремонту, з урахуванням усунення недоліків і реалізації рекомендацій за актом контрольних (кваліфікаційних) випробувань.

8. Інститут висилає відповідним чином оформлений проект КЛЕ-Е на погодження розробнику (виробнику) ПС і органу управління авіацією ЗС України та ЦОВВ. Організації, що погоджують КЛЕ-Е, висилають свої зауваження і пропозиції до Інституту в місячний термін з дня його отримання. Погоджене КЛЕ-Е затверджується Інститутом. Затвержене КЛЕ-Е Інститут представляє для введення в дію до органу управління авіацією ЗС України та ЦОВВ. Розрахунок розсилки визначає орган управління авіацією ЗС України та ЦОВВ. КЛЕ-Е вводиться в дію органом управління авіацією ЗС України та ЦОВВ в місячний термін з дня отримання, після чого Інститут висилає КЛЕ-Е розробнику (виробнику) ПС для його видання і розсилки.

9. За погодженням з розробником (виробником) ПС можливо повне переопрацювання КЛЕ-В (на етапи освоєння виробництва, експлуатації та ремонту ПС) в редакцію КЛЕ-Е не виконувати, а видати його у формі збірника аркушів заміни (титульний аркуш – затверджений Інститутом).

10. Необхідність, терміни і умови подальшого тиражування введеного в дію КЛЕ-Е визначає орган управління авіацією ЗС України та ЦОВВ за погодженням з розробником (виробником) ПС. Підготовку КЛЕ-Е для подальшого тиражування здійснює Інститут, розсилку тиражу КЛЕ-Е виконує розробник (виробник) ПС. Орган управління авіацією ЗС України та ЦОВВ визначає обсяги тиражування і розрахунок розсилки КЛЕ-Е, передбачає та спрямовує необхідну кількість примірників КЛЕ-Е до розробника (виробника) ПС, інших установ (підприємств, організацій) згідно з розрахунком розсилки і заявками.

11. За непогодженими питаннями, що виникли при розробці КЛЕ (змін та доповнень до них), на всіх етапах процесу їх створення (які не стосуються очікуваних умов експлуатації, обмежень, особливих випадків і характеристик) остаточні рішення приймає установа, яка затверджує КЛЕ.

12. На період штатної експлуатації ПС після зняття його з серійного виробництва орган управління авіацією ЗС України та ЦОВВ і розробник (виробник) ПС визначають установу–видавника КЛЕ-Е.

III. Порядок розробки, погодження і видання змін та доповнень до керівництв з льотної експлуатації

1. Зміни та доповнення до КЛЕ-В розробляє розробник (виробник) ПС, їх погодження, затвердження і введення в дію – згідно пунктів 1 – 6 розділу II.

2. Зміни та доповнення до КЛЕ-Е розробляють:

за результатами проведення контрольних (дослідницьких, визначальних, порівняльних, тощо) випробувань серійного зразка ПС – Інститут, у місячний термін після завершення відповідних випробувань;

за результатами внесення змін до типової конструкції ПС, які не

потребують льотної оцінки – розробник (виробник) ПС, одночасно з внесенням змін до технологій серійного виробництва і ремонту ПС;

за результатами узагальнення досвіду штатної експлуатації ПС – Інститут або розробник (виробник) ПС, у місячний термін після затвердження звіту за результатами узагальнення або отримання відповідних пропозицій.

3. Установа–розробник змін та доповнень до КЛЕ-Е здійснює погодження їх проектів у відповідних організаціях (підприємствах) і органі управління авіацією ЗС України та ЦОВВ. Термін погодження змін та доповнень – не більше одного місяця з дня отримання. Затвердження і введення в дію змін та доповнень до КЛЕ-Е здійснюється у порядку, вказаному в пункті 2.1.5. Затвержені і введені в дію зміни та доповнення до КЛЕ-Е не рідше одного разу на рік видаються і розсилаються у формі збірника аркушів заміни, їх видання, розсилка і тиражування – у порядку, вказаному в пунктах 7, 8, 9 розділу II.

4. Дозволяється вносити в оперативних випадках (на період проведення випробувань тощо) тимчасові зміни та доповнення до КЛЕ-Е у формі вкладишів, які розробляються і затверджуються розробником (виробником) ПС. Тимчасові зміни та доповнення до КЛЕ-Е погоджуються представником замовника на підприємстві розробника (виробника) ПС і спрямовуються встановленим порядком до Інституту для обліку. Видання і розсилку тимчасових змін та доповнень до КЛЕ-Е здійснює розробник (виробник) ПС. Тимчасові зміни та доповнення до КЛЕ-Е діють до оформлення постійних. Впродовж не більше одного року розробник (виробник) ПС забезпечує внесення постійних змін та доповнень до КЛЕ-Е встановленим порядком і доводить до Інституту та утримувачів КЛЕ-Е вказівку про відміну тимчасових змін та доповнень або продовження терміну їх дії.

5. Термінові рекомендації екіпажам, у т.ч. такі, що відпрацьовані в ході роботи комісій з розслідування катастроф та інцидентів або за пропозиціями

головних організацій (Інститут і розробник (виробник) ПС), доводяться органом управління авіацією ЗС України та ЦОВВ до експлуатуючих частин та головних організацій негайно директивами, з подальшим оформленням цих рекомендацій шляхом видання тимчасових або постійних змін та доповнень до КЛЕ-Е у вигляді окремих вклейок машинописного тексту або у вигляді тексту, який вноситься на сторінки КЛЕ від руки з наступним виданням та внесенням аркушів, які змінюють та доповнюють КЛЕ.

6. Розробник (виробник) ПС забезпечує розсилку всіх видів змін та доповнень до КЛЕ-Е, що знаходяться на його обліку, всім організаціям (установам)–утримувачам примірників КЛЕ-Е (Інститут, орган управління авіацією ЗС України та ЦОВВ, військова частина, авіаційний підрозділ).

7. Інституту при виконанні всіх видів польотів в процесі здійснення льотно-випробувальної діяльності дозволяється оперативно уточнювати рекомендації діючих КЛЕ-Е (за необхідності), з наступним внесенням до КЛЕ-Е відповідних змін та доповнень встановленим порядком.

Оперативне уточнення рекомендацій КЛЕ-Е можливе на стадіях серійного виробництва, експлуатації та ремонту ПС.

IV. Порядок розробки, погодження і видання керівництв з льотної експлуатації в особливих випадках

1. КЛЕ (зміни та доповнення до них) для модернізованих (модифікованих) ПС розробляються з використанням тексту КЛЕ базового ПС. Розробка, погодження і видання таких КЛЕ здійснюється у порядку, вказаному в розділі II (III).

2. КЛЕ ПС (зміни та доповнення до них) подвійного призначення, які надходять для використання в державній авіації України (наприклад – ПС

транспортної категорії), не переробляються, а доробляються (за необхідності) розробником (виробником) ПС або Інститутом в узгодженому обсязі, з урахуванням специфіки типової конструкції, експлуатаційних обмежень, льотних характеристик і додаткових умов. Розробка, погодження і видання таких КЛЕ здійснюється у порядку, вказаному в розділі II (III).

3. КЛЕ ПС (зміни та доповнення до них) військового призначення, які перебували в державній авіації України і надходять для використання в цивільній авіації України (наприклад – ПС транспортної категорії), переробляються в обсязі, що визначається діючими Нормами льотної придатності для зазначеної категорії ПС. Розробка, погодження і видання таких КЛЕ здійснюється у порядку, вказаному в розділі II (III).

4. КЛЕ (зміни та доповнення до них) експортних ПС розробляються і затверджуються розробником (виробником) ПС на базі діючого КЛЕ (змін та доповнень до них). Видання і розсилка таких КЛЕ здійснюється розробником (виробником) ПС у порядку, визначеному для експортної документації.

5. КЛЕ (зміни та доповнення до них) ПС закордонного виробництва, за якими здійснюється авторський нагляд не переробляються, а доробляються (за необхідності) розробником (виробником) ПС або Інститутом в узгодженому обсязі та порядку, з урахуванням специфіки типової конструкції, експлуатаційних обмежень, льотних характеристик і додаткових умов, у т.ч. щодо автентичного перекладу тексту КЛЕ.

V. Порядок створення інструкцій з розрахунку дальності та тривалості польоту (для повітряних суден військового призначення)

1. Матеріали, що розміщуються в ІД (рекомендовані режими польоту і роботи силової установки, види польотної конфігурації ПС, перелік підвісних

вантажів і варіанти їх розміщення, тощо), повинні відповідати діючому КЛЕ. В окремих випадках, за взаємним погодженням, матеріали з розрахунку дальності та тривалості польоту включаються в текст основного КЛЕ.

2. Після проведення контрольних (кваліфікаційних) випробувань першого серійного зразка ПС по визначенню характеристик дальності та тривалості польоту Інститут в тримісячний термін розробляє проект ІД і надає його на погодження розробнику (виробнику) ПС і орган управління авіацією ЗС України та ЦОВВ. Погодження ІД здійснюється в місячний термін з дня отримання. ІД затверджується Інститутом і вводиться в дію органом управління авіацією ЗС України та ЦОВВ, після чого спрямовується розробнику (виробнику) ПС для видання. Обсяг тиражування і адреси розсилки ІД визначається органом управління авіацією ЗСУ та ЦОВВ.

3. На період експлуатації ПС до завершення контрольних (кваліфікаційних) випробувань першого серійного зразка по визначенню характеристик дальності та тривалості польоту розробник (виробник) ПС розробляє проект ІД на підставі наявних розрахункових матеріалів і результатів раніше проведених випробувань, погоджує його з Інститутом і органом управління авіацією ЗС України та ЦОВВ. Погодження ІД здійснюється в місячний термін з дня отримання. ІД затверджується розробником (виробником) ПС і надається органу управління авіацією ЗС України та ЦОВВ для введення в дію, визначення обсягу тиражування і адрес розсилки. Введена в дію ІД повертається розробнику (виробнику) ПС для видання і розсилки.

4. Зміни та доповнення до ІД розробляє установа (організація), яка проводила випробування, і в місячний термін погоджує їх із зацікавленими сторонами. Погоджені зміни та доповнення до ІД надаються органу управління авіацією ЗС України та ЦОВВ для введення в дію, визначення обсягу тиражування і адрес розсилки. Введені в дію зміни та доповнення до ІД

спрямовуються розробнику (виробнику) ПС для їх видання і розсилки.

5. Зміни та доповнення до ІД для польоту ПС строем (пара і більше) розробляє Інститут за матеріалами, наданими органом управління авіацією ЗС України та ЦОВВ згідно розробленої Інститутом методики.

Заступник начальника Генерального штабу
Збройних Сил України
генерал-лейтенант

Радіон ТИМОШЕНКО